

Lovforslag nr. L 100. Fremsat den 9. december 2005 af forsvarsministeren (Søren Gade)

Forslag

til

Lov om ændring af lov om hjemmeværnet

(Ændring af reglerne om uddannelse, udpegelse til distriktsudvalg m.v.)

§ 1

I lov om hjemmeværnet, jf. lovbekendtgørelse nr. 80 af 12. februar 2004, foretages følgende ændringer:

1. I § 1, stk. 1, indsættes efter »flyvevåbnet«: », herunder opgaver, der støtter myndigheder i disses opgavevaretagelse«.

2. I § 1 indsættes som stk. 3:

»Stk. 3. Hjemmeværnets frivillige, jf. § 7, er opdelt i en aktiv styrke og i en reserve.«

3. I § 2, stk. 1, indsættes efter »hærhjemmeværnet,«: »herunder virksomhedshjemmeværnet,«.

4. I § 2, stk. 4, indsættes efter »Hjemmeværnsledelsen«: », Marinehjemmeværnsinspektoratet, Flyverhjemmeværnsinspektoratet«.

5. I § 4, stk. 2, ændres »hjemmeværnskonsulenter« til: »informationschefer«.

6. I § 7, stk. 1, nr. 3, indsættes efter »stk. 2,«: »og som«.

7. § 7, stk. 1, nr. 4, ophæves.

Nr. 5 bliver herefter nr. 4.

8. I 7, stk. 2, indsættes efter »i landet,«: »kan«.

9. § 9, stk. 2-3, affattes således:

»Stk. 2. Distriktsudvalgene består af en formand og fire til ti medlemmer, der udpeges for fire år ad gangen. Formanden udpeges af forsvarsministeren, der også udpeger de øvrige medlemmer efter indstilling fra hver af landets kommunalbestyrelser.

Stk. 3. Der indstilles et medlem pr. kommune til distriktsudvalget, dog således at der indstilles mindst 4 medlemmer pr. distriktsudvalg. Flere medlemmer fra samme kommune kan indstilles, såfremt kommunen har et befolkningsgrundlag på mere end 100.000 indbyggere.

10. I § 9 indsættes efter stk. 3 som nyt stykke:

»Stk. 4. Distriktsområder, med en kommunesammensætning, der medfører indstilling af mere end 10 medlemmer, skal opdeles i flere distriktsudvalg.«

Stk. 4 og 5 bliver herefter stk. 5 og 6.

11. § 11 affattes således:

»§ 11. Frivillige i hjemmeværnet skal gennemføre en uddannelse i hjemmeværnet på 250 – 300 timer inden for de første tre år, herunder en grunduddannelse på 100 timer som forudsætning for at få udleveret våben. Personer, der har gennemført værnepligtsuddannelse i det militære forsvar, skal ikke gennemføre den i 1. pkt. anførte uddannelse.

Stk. 2. For at forblive medlem af den aktive styrke, skal frivillige i hjemmeværnet, der har gennemført uddannelsen som nævnt i stk. 1, forrette mindst 24 timers funktionsrelateret tjeneste årligt.

Stk. 3. Frivillige i hjemmeværnets aktive styrke, som har fået udleveret våben, skal bestå en årlig færdighedsprøve i våbenbetjening samt en kontrolskydning.«

Stk. 4. Uddannelse og tjeneste, som nævnt i stk. 1-3, skal kontrolleres årligt.«

Stk. 5. Hjemmeværnet kan indgå aftale med frivillige i hjemmeværnet om løsning af særlige

opgaver med udvidede krav til uddannelse og tjeneste.

Stk. 6. Afgørelse om, hvorvidt den enkelte frivillige opfylder kravet om uddannelse eller tjeneste, som nævnt i stk. 1-3, kan træffes af den nærmeste foresatte chef, hvis afgørelse kan påklages til dennes nærmeste foresatte chef. Afgørelser vedrørende stk. 2 og 3 kan ikke indbringes for anden administrative myndighed.

12. § 12, stk. 1, nr. 5, affattes således:

»5) opbevare og vedligeholde personlig udrustning, herunder våben og mundering, i overensstemmelse med de forskrifter, der er fastsat herfor,«.

13. I § 12, stk. 2, udgår »og ammunition«.

14. I § 13, stk. 1, affattes således:

»Frivillige i hjemmevernet er kun under krig eller andre ekstraordinære forhold omfattet af reglerne i militær straffelov, militær retsplejelov og militær disciplinarlov«.

§ 2

Stk. 1. Loven træder i kraft den 1. april 2006.

Stk. 2. § 9, stk. 2-4, som affattet ved denne lovs § 1, nr. 9 og 10, træder i kraft den 1. januar 2007.

Bemærkninger til lovforslaget

Almindelige bemærkninger

1. Lovforslagets formål og baggrund

Lovforslaget er bl.a. en konsekvens af regeringens aftale af 10. juni 2004 med Socialdemokraterne, Dansk Folkeparti, Det Radikale Venstre og Kristendemokraterne om forsvarets ordning 2005 – 2009 (herafter forsvarsforliget) og det implementeringsgrundlag, der efterfølgende har været udmøntningen af forsvarsforliget. Ved opfølgningen af forsvarsforliget har drøftelser mellem Forsvarsministeriet, Hjemmeværnskommandoen og Forsvarskommandoen været inddraget i overvejelserne.

Som det fremgår af forsvarsforliget omfatter totalforsvaret udnyttelse af alle ressourcer for at opretholde et organiseret og funktionsdueligt samfund, beskytte befolkningen samt samfundets værdier. Som led i ønsket om at styrke totalforsvaret samles lønsningen af en række af det statslige redningsberedskabs og forsvarets opgaver i en struktur, der sikrer synergieffekt og forenkling. Tilsvarende gælder for hjemmeværnet, der under bevarelse af dets identitet integreres i forsvarets operative og støttende strukturer.

Nedlæggelse af mobiliseringsforsvaret og det territoriale forsvaret giver mulighed for, at hjemmeværnet kan fokusere sin indsats på totalforsvaret. Hjemmeværnets opgaver fokuseres på at yde assistance til de øvrige aktører i totalforsvaret og bidrage til beskyttelsen af det danske samfund, såvel i fredstid som under krig, og hjemmeværnet støtter således med hjælp i tilfælde af særlige hændelser, ulykker og katastrofer, herunder som følge af terror. Indsættelse vil ske koordineret med politiets, forsvarets og redningsberedskabets enheder.

Hjemmeværnets overordnede struktur opdeles i en aktiv styrke og en reserve. De aktive medlemmer indgår alt efter aktivitetsniveau i hjemmeværnets indsatsstyrke, marinehjemmeværnets sejlene besætninger samt i øvrige enheder i hjemmeværnet. Særligt for så vidt angår den hidtidige såkaldte »3000-mandsstyrke« gælder, at de nuværende opgaver omdefineres således, at hjemmeværnet opstiller en tilsvarende indsats-

styrke fordelt på de fem lokalforsvarsregioner, der fremover benævnes totalforsvarsregioner samt marinehjemmeværnet og flyverhjemmeværnet. Dette personel uddannes, således at deres uddannelse modsvarer den totalforsvarsuddannelse, som værnepligtige i det militære forsvar modtager.

Reserven består af hjemmeværnets øvrige medlemmer, der alle som minimum har gennemført den lovpåkrævede uddannelse, men som ikke længere opfylder det øvrige krav om funktionsrelateret tjeneste. Reserven har ikke våben og funktionsudrustning udleveret. Hjemmeværnets reserve kan indsættes i opgaver umiddelbart, og kan anvendes som supplement til og afløsning for allerede indsat personel, og bidrager således til hjemmeværnets udholdenhed.

Lovforslaget indebærer primært ændringer, der omhandler hjemmeværnets opgaver, hjemmeværnets fokus på totalforsvaret, udpegelse af medlemmer til distriktsudvalg, uddannelse og opbevaring af ammunition.

Der er endvidere foretaget mindre ændringer som en generel revision af hjemmeværnsloven.

2. Lovforslagets udformning

2.1. Gældende ret

Som frivillige i hjemmeværnet optages mænd og kvinder, som er fyldt 18 år, og som har arbejdsplads eller fast bopæl inden for den hjemmeværnsenheds område, i hvilken de søger optagelse. Ifølge lovens hjemmegrundsprincip tilrettelægges hjemmeværnets virksomhed således, at de frivilliges opgaver i muligt omfang udføres i nærheden af den enkeltes hjemegn.

Efter gældende ret består hjemmeværnets distriktsudvalg af en formand og 4 til 8 medlemmer, der udpeges for 4 år ad gangen. Formanden udpeges af forsvarsministeren, der også udpeger de øvrige medlemmer efter indstilling fra KL (Kommunernes Landsforening). Det er sædvanlig praksis, at KL udpeger kommunale repræsentanter til centrale/nationale organer, mens mere lokale udpegelser forestås af de implicerede kommuner selv.

Efter gældende ret skal frivillige i hjemmeværnet gennemgå uddannelse i hjemmeværnet i 100 timer det første år og i 50 timer om året i andet og tredje år, medmindre de har gennemgået den første samlede tjeneste som værnepligtige efter lov om forsvarets personel eller tilsvarende uddannelse i forsvaret. Rigsrevisionen udgav i februar 2004 en beretning om hjemmeværnet (Beretning 7/03 af 18. februar 2004). Beretningen omhandler hjemmeværnets uddannelsesvirksomhed og udgifterne hertil. I anledning af Rigsrevisionens beretning ændrede Hjemmeværnskommandoen allerede fra januar 2004 kravene til indholdet af den pligtige tjeneste for at få våben udleveret. Rigsrevisionens bemærkninger er derudover indgået i drøftelserne om hjemmeværnets fremtidige struktur i forbindelse med forsvarsforliget.

I relation til opbevaring af ammunition fremgår det af den nuværende lovs § 11, stk. 2, at frivillige i hjemmeværnets aktive styrke kan få udleveret våben og ammunition m.v., såfremt særlige betingelser er opfyldt.

2.2. Lovforslaget

Det foreslås, at kravet om at anvende bopæl eller fast arbejdssted som kriterium for, hvilken enhed et medlem kan søge optagelse i hjemmeværnet i, ophæves. Hjemmeværnets fokusering på totalforsvaret, herunder rekruttering til specialiserede enheder, fremmes ved at ophæve det pågældende krav. Ophævelsen vurderes ikke til at være i modstrid med hjemmegnsprincippet i den gældende lovs § 1, stk. 2, hvoraf det fremgår, at hjemmeværnets virksomhed tilrettelægges således, at de frivilliges opgaver i muligt omfang udføres i nærheden af den enkeltes hjemegn. Hjemmegnsprincippet vil fortsat være styrende for tildelingen af opgaver til den enkelte frivillige i hjemmeværnet. Der henvises til lovforslagets § 1, nr. 7, og bemærkningerne hertil.

I forbindelse med udpegelse af kommunale repræsentanter til hjemmeværnets distriktsudvalg har den kommende kommunalreform, der træder i kraft den 1. januar 2007, primært to konsekvenser. Der er dels tale om, at den nuværende distriktsinddeling i en række tilfælde ikke vil være sammenfaldende med den nye kommuneinddeling, dels vil udpegelse af kommunale repræsentanter ikke længere ske igennem kommuneforeningerne, idet disse nedlægges pr. 31. december 2005. Det bemærkes, at som led i kommunalreformen ændres KL's (Kommunernes Landsforening) regionale organisering således, at de nuværende 13 kommuneforeninger erstattes af 5 kommunekontaktråd fra januar 2006. Disse råd vil alene skulle foretage udpegel-

ser af fælleskommunale repræsentanter til organer, der dækker hele regionen, mens mere lokalt bestemte udpegelser foretages af kommunalbestyrelserne i det pågældende område. En udpegelse af kommunale medlemmer til hjemmeværnets distriktsudvalg vil ligge uden for den opgaveportefølje, som kommunekontaktrådene er tiltænkt i KL's organisation. På den baggrund findes det hensigtsmæssigt, at der laves en ny distriktsinddeling, som bliver tilpasset den nye kommunestruktur. Endvidere vurderes det formålstjenligt, at det fremover bliver kommunerne i det enkelte distriktsudvalgs område, der indstiller de kommunale medlemmer til hjemmeværnets distriktsudvalg. Der henvises til lovforslagets § 1, nr. 9, og bemærkningerne hertil.

For så vidt angår uddannelse har Rigsrevisionens beretning om hjemmeværnet og forslagsforliget særligt indebåret ændringer vedrørende to forhold. For det første vedrørende hjemmeværnslovens krav til uddannelsesindhold inden for de tre første år, herunder dokumentation herfor. For det andet hjemmeværnslovens krav til 24 timers funktionsrelateret tjeneste årligt for udlevering af våben til opbevaring i hjemmet for personel i den aktive styrke, herunder dokumentation herfor. Lovforslaget afspejler disse ændringer i uddannelses- og tjenesteforløbet. De foreslåede ændringer indebærer dels en skærpelse af kravene til uddannelse og tjeneste for de frivillige aktive medlemmer i hjemmeværnet, dels en yderligere skærpelse i form af en betingelse om, at frivillige i den aktive styrke, som har fået udleveret våben skal bestå en årlig færdighedsprøve i våbenbetjening samt en kontrolskydning. Indførelsen af en årlig færdighedsprøve i våbenbetjening samt en kontrolskydning er en forbedring af uddannelsesniveaet og en kvalitetssikring af de frivilliges skydefærdigheder. De samlede krav for at få udleveret våben til opbevaring på bopælen er dermed, at frivillige i den aktive styrke har gennemgået den lovpåkrævede uddannelse på 100 timer indeholdende blandt andet skydeuddannelse. Herudover gennemføres og bestås årligt en færdighedsprøve i våbenbetjening samt en kontrolskydning. Endelig er det en forudsætning, at bopælen godkendes til opbevaring af den nærmeste foresatte. Der henvises til lovforslagets § 1, nr. 11, og bemærkningerne hertil.

I begyndelsen af 2002 blev de administrative procedurer for opbevaring af bl.a. ammunition ændret. Siden dette tidspunkt har det været fast praksis, at hjemmeværnets medlemmer ikke må opbevare ammunition på bopælen. Denne administrative beslutning blev truffet af den daværende forsvarsminister efter høring af hjemmeværnsdistrikterne. Oprindeligt har bag-

grunden for at få beredskabsammunition udleveret været den militære trussel, der eksisterede ved hjemmeværnets oprettelse i 1949. Der er imidlertid ikke længere nogen beredskabsmæssig grund til at få ammunition udleveret til opbevaring på privat bopæl. Den ændrede procedure er en forbedring af sikkerheden ved omgang med hjemmeværnets våben, og beslutningen vurderes ikke at have svækket hjemmeværnets effektivitet, beredskab eller daglige uddannelse. Den begrænsede adgang til ammunition mindsker endvidere risikoen for misbrug af hjemmeværnsvåben. Beredskabsmæssige hensyn taget i betragtning, er det fortsat væsentligt, at ammunition er inden for kort afstand, såfremt brugen heraf måtte blive nødvendig. På baggrund heraf er ammunition nu placeret ved underafdelinger og distrikter. Set i lyset af ovenstående betragtninger foreslås ammunition fjernet fra den nuværende lovs § 11, stk. 2. Der henvises til lovforslagets § 1, nr. 11, og bemærkningerne hertil.

3. Lovforslagets økonomiske og administrative konsekvenser mv.

Lovforslaget forventes ikke at medføre økonomiske eller administrative konsekvenser for staten.

4. Erhvervsadministrative, erhvervsøkonomiske og miljømæssige konsekvenser af lovforslaget og lovforslagets administrative konsekvenser for borgerne

Lovforslaget forventes ikke at medføre erhvervsadministrative, erhvervsøkonomiske eller miljømæssige

konsekvenser eller administrative konsekvenser for borgerne.

5. Forholdet til EU-retten

Lovforslaget indeholder ikke EU-retlige aspekter.

6. Hørte myndigheder mv.

Lovforslaget har været i høring hos følgende myndigheder og organisationer:

Statsministeriet, Finansministeriet, Indenrigs- og Sundhedsministeriet, Udenrigsministeriet, Miljøministeriet, Hovedorganisationen af Officerer i Danmark (HOD), Centralforeningen for Stampersonel (CS), Hærens Konstabel- og Korporalforening (HKKF), Statsansattes Kartel (StK), StK Forsvar, Tjenestemænds og overenskomstansattes kartel (TOK), Værnepligtsrådet, Reserveofficersforeningen i Danmark, Foreningen for Personel af Reserven i Danmark, Statstjenestemændenes centraladministration II (CO II), Forsvarets civil-etat (FCE), Dansk Arbejdsgiverforening, Landsorganisationen i Danmark (LO), Funktionærernes og Tjenestemændenes Fællesråd (FTF), Akademikernes Centraladministration (AC), Ledernes Hovedorganisation, Amtsrådsforening i Danmark og KL (Kommunernes Landsforening).

8. Vurdering af konsekvenser af lovforslaget

	Positive konsekvenser/mindre udgifter	Negative konsekvenser/merudgifter
Økonomiske konsekvenser for Staten	Ingen	Ingen
Økonomiske konsekvenser for kommuner og amtskommuner	Ingen	Ingen
Administrative konsekvenser for Staten	Ingen af betydning	Ingen af betydning
Administrative konsekvenser for kommuner og amtskommuner	Ingen	Ingen
Økonomiske og administrative konsekvenser for erhvervslivet	Ingen	Ingen
Miljømæssige konsekvenser	Ingen	Ingen
Administrative konsekvenser for borgerne	Ingen	Ingen
Forholdet til EU-retten	Forslaget indeholder ikke EU-retlige aspekter	

F. t. l. vedr. hjemmeværnet

*Bemærkninger til lovforslagets enkelte bestemmelser**Til § 1*

Til nr. 1

I henhold til gældende § 1 deltager hjemmeværnet som en del af det militære forsvar i løsningen af de opgaver, der påhviler hæren, søværnet og flyvevåbnet. Det fremgår af § 7 i lov om forsvarets formål, opgaver og organisation (lov nr. 122 af 27. februar 2001), at forsvaret efter forsvarsministerens nærmere bestemmelse og forhandling med vedkommende minister skal kunne løse andre opgaver. Forsvarets andre opgaver falder inden for et bredt spektrum, og har det til fælles, at opgaverne løses i fredstid, og at løsningen enten er en hensigtsmæssig følge af den virksomhed, som forsvaret i øvrigt udfører, eller er et udtryk for, at samfundets civile ressourcer på det pågældende område ikke er tilstrækkelige eller ikke er så egnede som forsvarets ressourcer. Der er tale om varetagelse af eller deltagelse i offentlige tjenester og om forskellige former for permanent eller lejlighedsvis opgaveløsning. Lovforslaget indebærer ingen ændring af gældende ret, men er en tydeliggørelse af, at forsvaret, herunder hjemmeværnet, udover at støtte hæren, søværnet og flyvevåbnet direkte ved f.eks. bevogtning af militære installationer, ligeledes kan støtte myndigheder i disses opgavevaretagelse. Eksempelvis løser hjemmeværnet efter anmodning lokale, regionale eller landsdækkende opgaver i form af bistand til politiet, Skat, redningsberedskabet, sygehusvæsenet m.fl. De nævnte opgaver kan tillige løses under anvendelse af mødepligt under krig, ekstraordinære forhold eller ved katastrofealarm i fredstid. Endvidere kan enkeltpersoner fra hjemmeværnet deltage i forsvarets internationale operationer.

Til nr. 2

Ændringen er en konsekvens af forsvarsforliget og en del af ønsket om at fokusere de opstillede operative kapaciteter på løsningen af totalforsvarsopgaver. Hjemmeværnets medlemmer opdeles i en aktiv styrke, hvortil der stilles særlige krav, og en passiv styrke, der benævnes hjemmeværnets reserve. Nye medlemmer optages og placeres i en funktion i hjemmeværnets aktive styrke og kan tidligst overføres til hjemmeværnets reserve efter gennemført lovpligtig uddannelse. Det forventes, at ca. 23.000 frivillige medlemmer vil indgå i den aktive styrke og ca. 31.000 medlemmer vil indgå i hjemmeværnets reserve pr. 1. januar 2006. Opdelingen af hjemmeværnet i en aktiv styrke og i en reserve betyder bl.a., at der stilles skærpede krav til indholdet af den årlige tjeneste på minimum

24 timer. Den aktive styrke består af medlemmer med et tilstrækkeligt uddannelsesnivea, der årligt kontrolleres. I forlængelse heraf vil hjemmeværnets indsats og ressourcer fokuseres mod den aktive styrke. Vedrørende tjeneste og uddannelse henvises der til bemærkningerne til lovforslagets § 1, nr. 11.

Til nr. 3

Efter de gældende regler i § 2, stk. 1 henføres hjemmeværnets myndigheder og enheder til hjemmeværnsgrenene efter de operative opgaver. Virksomhedshjemmeværnet indgår som en del af hærhjemmeværnet. Ændringen er en tydeliggørelse heraf.

Til nr. 4

Ændringen er en præcisering af, at Marinehjemmeværnsinspektoret og Flyverhjemmeværnsinspektoret er en del af Hjemmeværnskommandoen.

Til nr. 5

Til at udøve informationsvirksomheden har den kommitterede for hjemmeværnet en informationsorganisation med et antal informationschefer til rådighed. Den decentrale informationsorganisation består af et antal informationssektioner. Informationssektionerne har direkte reference til den kommitterede for hjemmeværnet og er i dagligdagen forankret ved totalforsvarsregionerne. Den centrale presse- og kommunikationsdivision har reference til den kommitterede for hjemmeværnet, og er i dagligdagen forankret i Hjemmeværnsstaben. I presse- og kommunikationsdivisionen indgår informationschefer for marinehjemmeværnet, flyverhjemmeværnet og virksomhedshjemmeværnet. Den foreslåede ændring er alene begrundet i, at betegnelsen »hjemmeværnskonsulent« ikke længere benyttes, men at man i stedet anvender betegnelsen »informationschef«.

Til nr. 6

Ændringen er en konsekvensrettelse, jf. bemærkningerne til lovforslagets § 1, nr. 7.

Til nr. 7

Efter gældende § 7, stk. 1, nr. 4, er det blandt andet en betingelse for optagelse som frivillig i hjemmeværnet, at den pågældende har arbejdsplads eller fast bopæl inden for den hjemmeværnsenheds område, i hvilken de søger optagelse. Den gældende § 7, stk. 1, nr. 4, begrænser dermed, ved hvilken enhed den enkelte kan søge optagelse i. Ved en ophævelse af den gældende § 7, stk. 1, nr. 4, opnås en større fleksibilitet i relation til, hvorledes hjemmeværnet ved indsatelse kan anvendes bedst muligt. En kapacitetsbaseret til-

gang til opstilling af enheder, herunder særligt specialiserede enheder, fremmes ved at ophæve kravet om at anvende bopæl eller arbejdssted som kriterium for hvilken enhed et medlem kan søge optagelse i. Hjemmeprincippet i gældende § 1, stk. 2, bibeholdes, og det er fortsat meningen, at princippet i muligt omfang skal gælde ved tildelingen af opgaver.

Til nr. 8

I hjemmeværnsloven § 7, stk. 1, fremgår det, at som frivillige i hjemmeværnet kan optages mænd og kvinder, som er fyldt 18 år, og som derudover opfylder betingelserne opregnet i stk. 1. Formålet med at ændre formuleringen af § 7, stk. 2, er, at der også i denne bestemmelse står »kan optages« i stedet for blot »optages«. Herved opnås konsekvens, og det bliver tydeliggjort, at der er tale om en mulighed for at optage i modsætning til, at der er pligt til at optage den pågældende person.

Til nr. 9

Som led i kommunalreformen ændres KL's (Kommunernes Landsforening) regionale organisering således, at de nuværende 13 kommuneforeninger erstattes af 5 kommunekontaktråd fra januar 2006. En udpegelse af kommunale medlemmer til hjemmeværnets distriktsudvalg vil ligge uden for den opgaveportefølje, som kommunekontaktrådene er tiltænkt i KL's organisation. På den baggrund findes det hensigtsmæssigt, at der laves en ny distriktsinddeling, som bliver tilpasset den nye kommunestruktur. Endvidere vurderes det formålstjenligt, at det fremover bliver kommunerne i det enkelte distriktsudvalgs område, der indstiller de kommunale medlemmer til hjemmeværnets distriktsudvalg. Efter gældende ret udpeges medlemmer af distriktsudvalgene efter indstilling fra KL. I dag er det dog sædvanlig praksis, at KL udpeger kommunale repræsentanter til centrale/nationale organer, mens mere lokale udpegelser forestås af de implicerede kommuner selv. Set i lyset heraf foreslås loven ændret således, at det fremover er kommunalbestyrelserne, der indstiller medlemmer til hjemmeværnets distriktsudvalg.

For så vidt angår distriktsudvalgenes sammensætning foreslås bestemmelsen ændret således, at udvalgene som udgangspunkt fremover består af en formand og fire til ti medlemmer.

Som hovedregel indstilles ét medlem pr. kommune, idet distriktsudvalget jævnlige har brug for at indhente oplysninger fra ansøgerens hjemkommune om ansøgerens sociale forhold. Som minimum skal der dog mindst være fire medlemmer – udover formanden – i et udvalg. Dette er med til at sikre tilstrækkelig nuan-

ceret behandling og bedømmelse af ansøgerne. I de tilfælde, hvor distriktsudvalget omfatter under fire kommuner skal der således indstilles flere medlemmer fra samme kommune. Imidlertid kan der også indstilles flere medlemmer fra en kommune, når kommunen har et befolkningsgrundlag på mere end 100.000 indbyggere. Erfaringen viser, at der er proportionalitet mellem befolkningsgrundlaget og antallet af ansøgninger om optagelse som frivillig i hjemmeværnet. Således findes det hensigtsmæssigt, at antallet af distriktsudvalgsmedlemmer kan fastsættes i forhold til befolkningsgrundlaget, da flere indkomne ansøgninger skal behandles. Derved sikres, at distriktsudvalgenes kvalitative behandling og sagsbehandlingstiden for ansøgere til hjemmeværnet ikke forringes i områder med et stort befolkningsgrundlag.

Til nr. 10

For så vidt angår muligheden for at opdele et distriktsområde i flere distriktsudvalg kan det bemærkes, at forslaget skal ses i sammenhæng med indførelse af et maksimum på ti medlemmer – udover formanden – i et distriktsudvalg. Det vurderes, at man sikrer større beslutningsdygtighed ved at begrænse antallet af medlemmer.

Det foreslås, at reglen i nuværende stk. 3 ikke videreføres. For så vidt angår muligheden for at kunne inddele et distriktsområde i underområder, tilgodeses denne mulighed i den foreslåede § 9, stk. 4 i form af muligheden for at kunne opdele et distriktsområde i flere distriktsudvalg. For så vidt angår andet punktum i bestemmelsen vedrørende distriktsudvalgenes mulighed for at kunne udpege indtil tre personer til at bistå sig med arbejdet, har denne mulighed ikke hidtil været anvendt. Der vurderes heller ikke fremover at være behov for at kunne udpege yderligere personer til at bistå med distriktsudvalgsarbejdet. På den baggrund foreslås også andet punktum i bestemmelsen ophævet.

Til nr. 11

Ændringen i stk. 1 indebærer en skærpelse af kravene for uddannelse og tjeneste for de frivillige i hjemmeværnet. Nyt personel optages og placeres i en funktion i hjemmeværnets aktive styrke og kan således tidligst overføres til hjemmeværnets reserve efter gennemført lovpligtig uddannelse. Den foreslåede udvidelse af den lovpligtige uddannelse ønskes bl.a. med henblik på en fokusering på totalforsvaret. Foruden krav om et øget antal timer udvides den lovpligtige uddannelse indholdsmæssigt med bl.a. uddannelse i brand og redning.

For så vidt angår den foreslåede ændring af 24 timers tjenesten, og kravet, om at denne skal være funktionsrelateret, er der tale om et kvalitativt krav til selve indholdet af den tjeneste, den frivillige i den aktive styrke skal forrette.

Frivillige hjemmeværnsmedlemmer skal efter de gældende regler alene gennemføre den elementære skydeuddannelse i forbindelse med gennemførelsen af den lovpligtige uddannelse. En yderligere skærpelse i uddannelseskravene er således den foreslåede betingelse om, at frivillige i den aktive styrke, som har fået udleveret våben, skal bestå en årlig færdighedsprøve i våbenbetjening samt en kontrolskydning. Indførelsen af en årlig prøve er en forbedring af uddannelsesniveaet og en kvalitetssikring af de frivilliges skydefærdigheder. Ved overførsel til reserven afleveres våben m.m. De samlede krav for at få udleveret våben til opbevaring på bopælen er dermed, at frivillige i den aktive styrke har gennemgået den lovpligtige uddannelse på 100 timer indeholdende blandt andet skydeuddannelse. Herudover gennemføres og består årligt en færdighedsprøve i våbenbetjening samt en kontrolskydning. Endelig er det en forudsætning, at bopælen godkendes til opbevaring af den nærmeste foresatte.

For så vidt angår opbevaring af ammunition blev de administrative procedurer for opbevaring heraf ændret i begyndelsen af 2002. Siden dette tidspunkt har det været fast praksis, at hjemmeværnets medlemmer ikke må opbevare ammunition på bopælen. Den ændrede procedure er en forbedring af sikkerheden ved omgang med hjemmeværnets våben, og beslutningen vurderes ikke at have svækket hjemmeværnets effektivitet, beredskab eller daglige uddannelse. Den begrænsede adgang til ammunition mindsker endvidere risikoen for misbrug af hjemmeværnsvåben. Frivillige medlemmer af hjemmeværnet har ikke i henhold til hjemmeværnsloven et retskrav på at få udrustning, herunder våben og ammunition udleveret. Loven stiller imidlertid krav til medlemmerne om overholdelse af forskrifter for opbevaring og vedligeholdelse af ud-

rustning, herunder våben og ammunition. Det foreslås, at ordet ammunition fjernes fra den nuværende lovs § 11, stk. 2. Derved sikres overensstemmelse mellem, hvorledes reglen er blevet administreret de seneste år og selve formuleringen i hjemmeværnsloven.

Det foreslås, at der indføres en årlig kontrol af, den uddannelse og tjeneste, der nævnes i den foreslåede § 11, stk. 1-3. Ændringen foreslås med henblik på en kvalitetssikring af hele den uddannelse, de frivillige i hjemmeværnet gennemgår. Ændringen afspejler endvidere, at fokusering af hjemmeværnets indsats og ressourcer rettes mod de frivillige i den aktive styrke. En årlig kontrol af uddannelsen og tjenesten bidrager endvidere til opdelingen af de frivillige i en aktiv styrke og i en reserve. Kontrollen foretages af underafdelingen.

Til nr. 12

Der henvises til bemærkningerne anført i nr. 11 vedrørende opbevaring af ammunition.

Til nr. 13

Der henvises til bemærkningerne anført i nr. 11 vedrørende opbevaring af ammunition.

Til nr. 14

Ændringen er en konsekvens af det nye militære straffe- og disciplinarsystem, hvorefter disciplinarsvaret reguleres selvstændigt i militær disciplinarlov, jf. lov nr. 532 af 24. juni 2005.

Til § 2

Det foreslås i § 2, stk. 1, at loven træder i kraft den 1. april 2006.

Det foreslås i § 2, stk. 2, at den foreslåede affattelse af hjemmeværnslovens § 9, stk. 2-4, jf. lovforslagets § 1, nr. 9 og 10, træder i kraft den 1. januar 2007. Ændring af reglerne vedrørende udpegelse af medlemmer til distriktsudvalgene skal ses i lyset af den kommende kommunalreform.

Lovforslaget sammenholdt med gældende lov

Gældende formulering

Lovforslaget

I det følgende gengives de relevante dele af de relevante gældende bestemmelser i hjemmeværnsloven, jf. lovbekendtgørelse nr. 80 af 12. februar 2004:

I hjemmeværnsloven, jf. lovbekendtgørelser nr. 80 af 12. februar 2004, foretages følgende ændringer:

Kapitel 1

Kapitel 1

§ 1

Stk. 1. Hjemmeværnet deltager som en del af det militære forsvar i løsningen af de opgaver, der påhviler hæren, søværnet og flyvevåbnet.

1. I § 1, *stk. 1*, indsættes efter »flyvevåbnet«: », herunder opgaver, der støtter myndigheder i disses opgavevaretagelse«.

§ 2

Stk. 1. Hjemmeværnet består af Hjemmeværnskommandoen, hærhjemmeværnet, marinehjemmeværnet og flyverhjemmeværnet samt organer til støtte herfor.

Stk. 2-3 ---

2. I § 1 indsættes som *stk. 3*.

»*Stk. 3.* Hjemmeværnets frivillige, jf. § 7, er opdelt i en aktiv styrke og i en reserve.«

3. I § 2, *stk. 1*, indsættes efter »hærhjemmeværnet,«: »herunder virksomhedshjemmeværnet,«.

Stk. 4. Hjemmeværnsledelsen og hjemmeværnsstaben indgår i Hjemmeværnskommandoen.

4. I § 2, *stk. 4*, indsættes efter »Hjemmeværnsledelsen«: », Marinehjemmeværnsinspektoratet, Flyverhjemmeværnsinspektoratet«.

§ 4

Stk. 1. ---

Stk. 2. Den kommitterede for hjemmeværnet er leder af arbejdet for tilgang til hjemmeværnet og det folkelige arbejde inden for dette. Den kommitterede virker for et godt forhold mellem hjemmeværnet og befolkningen og fastsætter bestemmelser for hjemmeværnets informationsvirksomhed. Den kommitterede har et antal hjemmeværnskonsulenter til sin rådighed.

5. I § 4, *stk. 2*, ændres »hjemmeværnskonsulenter« til: »informationschefer«.

Gældende formulering

Kapitel 3

§ 7

Stk. 1. Som frivillige i hjemmeværnet kan optages mænd og kvinder, som er fyldt 18 år, og som

- 1) har dansk indfødsret, jf. dog stk. 2,
- 2) er egnede til tjeneste i hjemmeværnet,
- 3) er bosiddende her i landet, jf. dog stk. 2,
- 4) har arbejdsplads eller fast bopæl inden for den hjemmeværnsenheds område, i hvilken de søger optagelse, og som
- 5) er værdige til den agtelse og tillid, som tjenesten forudsætter.

Stk. 2. Forsvarsministeren kan tillade, at en person, der ikke har dansk indfødsret eller ikke er bosiddende her i landet, optages som frivillig i hjemmeværnet, når særlige omstændigheder taler derfor, og det ikke strider mod overenskomst med fremmed stat:

§ 9

Stk. 2. Distriktsudvalgene består af en formand og 4 til 8 medlemmer, der udpeges for 4 år ad gangen. Formanden udpeges af forsvarsministeren, der også udpeger de øvrige medlemmer efter indstilling fra Kommunernes Landsforening, for distrikter, der er beliggende i Københavns og Frederiksberg kommuner, dog efter indstilling fra henholdsvis Københavns og Frederiksberg Kommunalbestyrelse. For et distriktsområde, der omfatter dele af Københavns kommune, og andre kommuner, bestemmer forsvarsministeren, hvorledes de 4 til 8 medlemmer indstilles.

Stk. 3. Et distriktsområde kan indeles i underområder. Distriktsudvalgene kan for hvert underområde udpege indtil 3 personer til at bistå sig med arbejdet.

Lovforslaget

Kapitel 3

6. I § 7, *stk. 1, nr. 3*, indsættes efter »stk. 2,«: »og som«.

7. § 7, *stk. 1, nr. 4*, ophæves. Nr. 5 bliver herefter nr. 4.

8. I 7, *stk. 2*, indsættes efter »i landet,«: »kan«.

9. § 9, *stk. 2-3*, affattes således:

»*Stk. 2.* Distriktsudvalgene består af en formand og fire til ti medlemmer, der udpeges for fire år ad gangen. Formanden udpeges af forsvarsministeren, der også udpeger de øvrige medlemmer efter indstilling fra hver af landets kommunalbestyrelser.

Stk. 3. Der indstilles et medlem pr. kommune til distriktsudvalget, dog således at der indstilles mindst 4 medlemmer pr. distriktsudvalg. Flere medlemmer fra samme kommune kan indstilles, såfremt kommunen har et befolkningsgrundlag på mere end 100.000.

Gældende formulering

Stk. 4. Forsvarsministeren fastsætter de nærmere bestemmelser for distriktsudvalgenes nedsettelse og sagsbehandling.

Stk. 5. Udgifter i forbindelse med lægeundersøgelser og attestudstedelse, der er foretaget efter anmodning fra et distriktsudvalg, kan godtgøres efter regler, der fastsættes af forsvarsministeren.

Kapitel 4

§ 11

Stk. 1. Frivillige i hjemmeværnet skal gennemgå uddannelse i hjemmeværnet i 100 timer det første år og i 50 timer om året i andet og tredje år, medmindre de har gennemgået den første samlede tjeneste som værnepligtige efter lov om forsvarets personel eller tilsvarende uddannelse i forsvaret.

Stk. 2. Frivillige i hjemmeværnet, der har gennemgået tjeneste eller uddannelse som nævnt i stk. 1, skal gøre tjeneste i hjemmeværnet i mindst 24 timer om året for fortsat at kunne have udleveret våben og ammunition m.v.

Stk. 3. Hjemmeværnet kan indgå aftale med frivillige i hjemmeværnet om løsning af særlige opgaver med udvidede krav til uddannelse og tjeneste.

Stk. 4. Afgørelse om, hvorvidt den enkelte frivillige opfylder kravet om uddannelse eller tjeneste, som nævnt i stk. 1 og 2, kan træffes af den nærmest foresatte chef, hvis afgørelse kan påklages til dennes nærmest foresatte chef. Afgørelser vedrørende stk. 2 kan ikke indbringes for anden administrativ myndighed.

Lovforslaget

10. I § 9 indsættes efter stk. 3 som nyt stykke:

»*Stk. 4.* Distriktsområder, med en kommunesammensætning, der medfører indstilling af mere end 10 medlemmer, skal opdeles i flere distriktsudvalg.«

Stk. 4 og 5 bliver herefter stk. 5 og 6.

Kapitel 4

11. § 11 affattes således:

»§ 11. Frivillige i hjemmeværnet skal gennemføre en uddannelse i hjemmeværnet på 250 – 300 timer inden for de første tre år, herunder en grunduddannelse på 100 timer som forudsætning for at få udleveret våben. Personer, der har gennemført værnepligtsuddannelse i det militære forsvar, skal ikke gennemføre den i 1. pkt. anførte uddannelse.

Stk. 2. For at forblive medlem af den aktive styrke, skal frivillige i hjemmeværnet, der har gennemført uddannelsen, som nævnt i stk. 1, forrette mindst 24 timers funktionsrelateret tjeneste årligt.

Stk. 3. Frivillige i hjemmeværnets aktive styrke, som har fået udleveret våben, skal bestå en årlig færdighedsprøve i våbenbetjening samt en kontrolskydning.«

Stk. 4. Uddannelse og tjeneste, som nævnt i stk. 1-3, skal kontrolleres årligt.«

Stk. 5. Hjemmeværnet kan indgå aftale med frivillige i hjemmeværnet om løsning af særlige opgaver med udvidede krav til uddannelse og tjeneste.

Gældende formulering

Lovforslaget

Stk. 6. Afgørelse om, hvorvidt den enkelte frivillige opfylder kravet om uddannelse eller tjeneste, som nævnt i stk. 1-3, kan træffes af den nærmeste foresatte chef, hvis afgørelse kan påklages til dennes nærmeste foresatte chef. Afgørelser vedrørende stk. 2 og 3 kan ikke indbringes for anden administrative myndighed.

Kapitel 5

Kapitel 5

§ 12

12. § 12, stk. 1, nr. 5, affattes således:

Stk. 1. ---

- 5) opbevare og vedligeholde personlig udrustning, herunder våben, mundering og ammunition, i overensstemmelse med de forskrifter, der er fastsat herfor,

»5) opbevare og vedligeholde personlig udrustning, herunder våben og mundering, i overensstemmelse med de forskrifter, der er fastsat herfor,«.

Stk. 2. Frivillige i hjemmeværnet, der ikke er bosiddende her i landet, må ikke opbevare våben og ammunition på deres bopæl.

13. I § 12, stk. 2, udgår »og ammunition«.

§ 13. Frivillige i hjemmeværnet er kun under krig eller andre ekstraordinære forhold omfattet af reglerne i militær straffelov og militær retsplejelov.

14. I § 13, stk. 1, affattes således:

»Frivillige i hjemmeværnet er kun under krig eller andre ekstraordinære forhold omfattet af reglerne i militær straffelov, militær retsplejelov og militær disciplinarlov«.

Til lovforslag nr. L 100. Skriftlig fremsættelse (9. december 2005)

Forsvarsministeren (Søren Gade):

Herved tillader jeg mig for Folketinget at fremsætte:

Forslag til lov om ændring af lov om hjemmeværnet (Ændring af reglerne om uddannelse, udpegelse af distriktsudvalg m.v.).

(Lovforslag nr. L 100).

Lovforslaget er bl.a. en konsekvens af den politiske aftale om forsvarets ordning 2005-2009 (efterfølgende forsvarsforliget) og det implementeringsgrundlag, der efterfølgende har været udmøntningen af forsvarsforliget.

Lovforslaget indebærer, at hjemmeværnets overordnede struktur opdeles i en aktiv styrke og i en reserve. Ændringen er en del af regeringens ønske om at fokusere de opstillede operative kapaciteter på løsningen af totalforsvarsopgaver. Opdelingen af hjemmeværnets medlemmer i en aktiv styrke og i en reserve betyder blandt andet, at der stilles skærpede krav til indholdet af den årlige tjeneste, som frivillige, der ønsker at forblive medlem af den aktive styrke, skal gennemføre. Samtidig skærpes den lovpligtige uddannelse for de frivillige i hjemmeværnet.

Med lovforslaget sker der således en kvalitets sikring af hele den uddannelse, de frivillige i hjemmeværnet gennemgår. De foreslåede ændringer indebærer dels en udvidelse af den lovpligtige uddannelse såvel tidsmæssigt som indholdsmæssigt, dels et krav om, at 24 timers tjenesten skal være funktionsrelateret. En yderligere skærpelse i uddannelseskravene er således den foreslåede betingelse om, at frivillige, som har fået udleveret våben, skal bestå en årlig fær-

dighedsprøve i våbenbetjening samt en kontrolskydning.

Lovforslaget indebærer desuden, at kravet om at anvende bopæl eller arbejdssted som kriterium for, hvilken enhed et medlem kan søge optagelse i, ophæves. Herved fremmes hjemmeværnets fokusering mod totalforsvaret, herunder rekruttering til specialiserede enheder.

Siden de administrative procedurer for opbevaring af ammunition blev ændret i begyndelsen af 2002, har det været fast praksis, at hjemmeværnets medlemmer ikke må opbevare ammunition på bopælen. På den baggrund foreslås det, at der skabes overensstemmelse mellem, hvorledes reglen om opbevaring af ammunition er blevet administreret i praksis de seneste år og selve formuleringen i hjemmeværnsloven.

Som en konsekvens af kommunalreformen ændres reglerne om udpegelse af medlemmer til distriktsudvalgene, idet der blandt andet laves en ny distriktsinddeling, som bliver tilpasset den nye kommunestruktur. Samtidig vurderes det formålstjenligt, at det fremover bliver kommunerne i det enkelte distriktsudvalgs område, der indstiller de kommunale medlemmer til hjemmeværnets distriktsudvalg. For så vidt angår distriktsudvalgenes sammensætning foreslås bestemmelsen ændret, således at udvalgene som udgangspunkt fremover består af en formand og fire til ti medlemmer. Det foreslås, at ændringerne vedrørende distriktsudvalgene først træder i kraft den 1. januar 2007.

Idet jeg i øvrigt henviser til bemærkningerne til lovforslaget, skal jeg anbefale forslaget til Folketingets velvillige behandling.